UNITAT 4	COM ELS SONS AGUTS I GREUS DE LA GUITARRA: EL PUNT I COMA, ELS DOS PUNTS I ELS PUNTS SUSPENSIUS

CONTINGUTS

4.1. Entre la coma i el punt: el punt i coma
4.2. Els dos punts de la continuïtat
4.3. «Això eren tres germans bessons...». Els punts suspensius

Autor/a: Gabriel Rossinyol
Data d'elaboració: octubre de 2019
Aquesta obra es difon mitjançant la llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional License.

Sí, no ens hem mogut de davant el públic; ara, el protagonisme i la freqüència d'ús del punt s'escampa en diferents sons.

4.1. Entre la coma i el punt: el punt i coma

4.1.1. Primeres notes

Per definir aquest signe, convé reparar en el seu nom i en la seva grafia. Així doncs, el punt i coma, en si mateix, aplega característiques pròpies dels dos signes que el conformen i, consegüentment, serveix per indicar una pausa *intermèdia* entre la *breu*, que representa la coma, i la *llarga*, que representa el punt.

En clau de sol

Un cop que ja tenim interioritzada la durada que presenten els dos extrems de la pausa (la *breu* i la *llarga*), i situats en el context de la redacció, és útil pensar ara que el punt i coma marca una interrupció més llarga que la de la coma, però més curta que la del punt? Segurament sí i, a més, aquesta és la veritat *científica*, però en la secció següent intentarem concretar-ho més.

Sonen tambors, a quatre tocs

Tenint en compte la nostra pretensió de saber manejar a la pràctica els signes de puntuació i que tota frase té el seu ritme, quant a la durada de la pausa del punt i coma podem ser més atrevits i assegurar que s'aproxima més a la del punt i no tant a la de la coma. De totes maneres, més endavant encara tornarem a insistir en aquest detall, clau per entendre el signe en qüestió.

Per acabar, no hem d'oblidar que, tant si escrivim a mà com sobre teclat, el punt i coma s'escriu enganxat a la paraula precedent sense espais; en canvi, després del signe hi ha d'haver un espai.

4.1.2. I, a mig camí, el punt i coma. Usos

Segurament pel fet de ser un signe a cavall d'altres dos, l'ús del punt i coma genera sovint errors i confusions que, fins i tot, poden provocar que, per por d'equivocar-nos, no l'emprem en els nostres escrits habituals.

Malgrat que és ver que no té tants usos com la coma o el punt mateix, d'entre els signes més *habituals* (a saber, els que nosaltres feim servir per al nostre *concert*), el punt i coma és el més desconegut i... *desconcertant*! Per això resulta tan important saber equilibrar bé la durada de la seva pausa.

A continuació explicam els dos grans usos d'aquest signe, novament resumits amb expressions clau.

A) COMES INTERNES

El punt i coma serveix per delimitar els diferents elements d'una enumeració o d'una sèrie que ja conté comes internes.

Nota afinada número 1: què passa amb el darrer element

Per l'especificitat de la norma, és important retenir que el darrer element de l'enumeració o la sèrie —sempre que vagi introduït per les conjuncions *i*, *o*, *ni* (un altre cop les tres!)— se separa de la resta del text només amb coma.

Ara bé, en algun cas, per raons de claredat, també és admissible separar aquest darrer element amb el punt i coma mateix. Recordem que, en definitiva, del que es tracta és de delimitar clarament on comencen i on acaben els diferents blocs de la seqüència, i tancar-los amb punt i coma final pot ajudar en aquest aspecte. Ho veurem.

B) FRASES *AMB RELACIÓ*

El punt i coma serveix per separar una frase d'una altra amb la qual manté una relació de sentit, de continuïtat. Això és: tornant a apel·lar a la condició *mitjancera* del punt i coma, volem dir que la relació entre les frases implicades és més llunyana que la que expressaria una coma, però més pròxima que la que indicaria el punt; de fet, escriure aquest darrer signe en lloc del punt i coma *podria* resultar excessiu perquè ens estam referint a frases que expressen la mateixa idea.

De totes maneres, el cas que ens ocupa es fa molt més entenedor aplicant els arguments anteriors als exemples pràctics que veurem.

Nota afinada número 2: la flexibilitat del punt i coma

A part de ser, com hem vist, el signe de *l'entre i entre*, el punt i coma també es caracteritza per tenir un ús flexible, atès que sovint és substituïble per altres signes com el punt o els dos punts, sobretot. En canvi, normalment no és intercanviable amb la coma, la qual cosa lliga amb la nostra proposta d'acostar-lo més al funcionament del punt, ni que sigui per la durada de la pausa.

Observem, en els exemples següents, els diferents estils que podem aplicar per puntuar un mateix text:

La memòria d'activitats s'estructura en diversos apartats; hi ha una introducció, els antecedents i les propostes de millora.

La memòria d'activitats s'estructura en diversos apartats: hi ha una introducció, els antecedents i les propostes de millora.

La memòria d'activitats s'estructura en diversos apartats. Hi ha una introducció, els antecedents i les propostes de millora.

Estar ben informats és clau: subscriviu-vos a l'edició digital per rebre les darreres novetats.

Estar ben informats és clau; subscriviu-vos a l'edició digital per rebre les darreres novetats.

Estar ben informats és clau. Subscriviu-vos a l'edició digital per rebre les darreres novetats.

Per tot plegat, com ja hem anunciat més amunt, el punt i coma és un dels signes que genera més errors, moltes vegades provocats per no saber-lo usar i, també és cert, per la particularitat dels seus usos. A partir d'ara, però, li sabrem donar l'espai que li correspon.

Un, dos... provant, provant!

1A)

Els fons recaptats amb l'impost de turisme sostenible es destinaran a finançar la recerca i la investigació en les **àrees següents: treball, comerç,** artesania i **indústria;** medi ambient, agricultura i pesca; salut i serveis **socials;** educació, cultura i **universitat**.

1B)

Els projectes d'inversió pretenen fomentar, d'una banda, la competitivitat i la productivitat de les empreses, afavorint-ne la innovació i el creixement, amb l'objectiu de potenciar la modernització de la indústria balear tant en processos productius com en gestió **empresarial; i,** de l'altra, avançar cap a la digitalització de la indústria i superar el salt tecnològic que han d'encarar les indústries de les Illes Balears. Cal dotar el nostre territori de capital **productiu;** elevar-ne el nivell de renda i desenvolupar les infraestructures **industrials, o** promoure la inversió empresarial generadora d'ocupació.

2A)

Les accions d'R+D+I estan orientades a trobar solucions als reptes de la societat, els quals incideixen en matèria de salut, canvi demogràfic i benestar; bioeconomia i economia circular; energia sostenible, eficient i neta; transport intel·ligent, sostenible i integrat; eficiència en la utilització de recursos i matèries **primeres;** societat canviant, innovadora **i segura, i** economia, societat **i** cultura digitals.

2B)

Les accions d'R+D+I estan orientades a trobar solucions als reptes de la societat, els quals incideixen en matèria de salut, canvi demogràfic i benestar; bioeconomia i economia circular; energia sostenible, eficient i neta; transport intel·ligent, sostenible i integrat; eficiència en la utilització de recursos i matèries **primeres;** societat canviant, innovadora **i segura; i** economia, societat **i** cultura digitals.

Què ressaltam? (1A, 1B)

En l'exemple 1A, els dos punts introdueixen quatre enumeracions que duen comes internes; per tant, perquè quedi ben delimitat on comença i on acaba cada «àrea», s'escriu punt i coma a cada final de seqüència.

Altrament, el fragment 1B presenta diverses frases relacionades entre si i encapçalades per les locucions d'enllaç «d'una banda... de l'altra»; es tracta de seqüències amb certa extensió i comes internes. Observem com la darrera frase enumerada, introduïda per la conjunció *o*, se separa de la resta del text només amb coma.

Què repassam? (1B)

Les comes compleixen el seu paper com a signe que serveix per delimitar incisos i elements d'enllaç, en convivència amb els punts i comes, que les engloben.

Què ressaltam? (2A, 2B)

L'única diferència que hi ha entre els exemples 2A i 2B se situa al final dels fragments respectius. Recapitulem: en primer lloc, hem après que cada enumeració llarga i amb comes internes se separa de l'altra mitjançant punts i comes; en segon lloc, sabem que el darrer element de l'enumeració, si va introduït per les conjuncions *i*, *o*, *ni*, només se separa de la resta del text mitjançant una coma. Aquesta és la norma general que s'ha d'aplicar.

Ara bé, també seria admissible una opció com el final de l'exemple 2B, perquè el darrer punt i coma delimita més clarament que no la coma on comença i on acaba la seqüència final. Igualment, però, reconeixem que casos com els exemples 2A i 2B, en què les delimitacions poden resultar complicades, no són el més habitual.

4.2. Els dos punts de la continuïtat

4.2.1. Primeres notes

La principal característica dels dos punts que convé retenir és que estableix una clara relació de continuïtat o dependència entre els elements situats a banda i banda del signe. Quan escrivim o veim escrits els dos punts, automàticament sabem que hem de fer certa pausa en el discurs i que allò que segueix el signe

està íntimament vinculat amb el text o la frase anterior. Per tant, en cap cas no parlam d'una interrupció abrupta, seca.

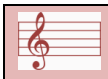

En clau de sol

En definitiva, la presència dels dos punts en el discurs també representa una pausa, aproximadament de durada *intermèdia* com la del punt i coma, signe amb el qual, com es veurà a continuació, guarda una estreta relació.

Així mateix, no hem d'oblidar que, tant si escrivim a mà com sobre teclat, els dos punts s'escriuen enganxats a la paraula precedent sense espais; en canvi, després del signe hi ha d'haver un espai.

4.2.2. L'instrument per introduir. Usos dels dos punts

Tal com hem manifestat més amunt, els dos punts serveixen per anunciar quelcom en el discurs: la idea exposada abans del signe quedarà completada o matisada amb la seqüència situada després del signe.

Així doncs, els dos punts tenen valor *anunciador* (d'*anunciar*: 'Donar notícia d'alguna cosa', segons el DIEC2), que es concreta en els usos que s'expliquen a continuació.

A) ESPECIFICACIONS D'ELEMENTS ANTICIPATS

Els dos punts serveixen per separar un element anunciat en el discurs de la seva especificació, que apareix després del signe. D'aquesta manera, els dos punts INTRODUEIXEN:

— Enumeracions o sèries que expliquen la paraula o expressió anticipada.

— Exemples referits a la paraula o expressió anticipada.

— Aclariments, explicacions, causes, conseqüències, etc., referits a la paraula o expressió anticipada.

Abans d'aquests tipus d'especificacions, és habitual que apareguin a la frase en qüestió fórmules lingüístiques de l'estil de *per exemple*, *és a dir*, *com ara*, *com*, *següent*... Es tracta d'un tipus de construcció bastant característica.

Un, dos... provant, provant!

1)

El model agrícola de sa Pobla no solament és intensiu, sinó que també demostra una orientació clara cap als mercats i l'exportació. Així mateix, és destacable que en aquest indret hi ha en marxa una cadena agroalimentària que inclou moltes **baules:** els pagesos, els tècnics, l'Administració, **etc.,** a més dels portals comercialitzadors.

2)

El Programa Nou Habitatge i Reinserció té uns objectius prioritaris, **com ara:** gestionar la desocupació dels poblats degradats a partir del **reallotjament;** garantir un habitatge digne a les persones que viuen a les barraques en situació d'exclusió **social;** promoure la integració **social,** educativa i laboral de les famílies **residents;** impulsar accions per prevenir el **barraquisme, i** garantir la inserció de les persones reallotjades. A la vegada, el Programa incideix en sis **àmbits:** el reallotjament, l'escolarització, el temps lliure, l'ocupació, els serveis socials i la salut.

Què ressaltam? (1, 2)

L'exemple 1 mostra un dels casos de dos punts que especifiquen el nom anticipat. En concret, els dos punts introdueixen una enumeració que acaba amb l'abreviatura «etc.»; doncs bé, observem que, després d'aquest darrer element enumerat, la frase encara continua.

Per la seva banda, l'exemple 2 és una mica més complex des del punt de vista de la puntuació: d'un costat, inicialment els dos punts exemplifiquen els objectius de què es parla mitjançant frases començades amb infinitiu; i, de l'altre, cada element enumerat —format per frases, com s'acaba de dir— se separa mitjançant punts i comes. Finalment, el fragment presenta una altra enumeració precedida de dos punts, i que ara conté sintagmes nominals.

Què repassam? (2)

En l'exemple 2 hi veim reflectides les dues grans funcions del punt i coma: *a)* la separació de frases de certa complexitat amb comes internes, i *b)* la separació de frases que estan relacionades entre si.

Fixem-nos, també, que en la numeració formada per frases, la darrera, introduïda per la conjunció *i*, va precedida de coma.

B) CITACIONS TEXTUALS

Els dos punts serveixen també per introduir citacions de texts, les quals queden perfectament delimitades amb l'ús de les cometes o d'un cos de lletra diferent de la resta del text.

C) ESTIL DIRECTE

Encara dins la seva tasca *introductora* d'elements diversos, els dos punts serveixen per presentar l'anomenat *estil directe*, que no és més que la reproducció literal de les paraules o els pensaments d'una persona.

Com en el cas anterior, la seqüència directa del discurs apareix convenientment delimitada per les cometes. A més, sol anar precedida de verbs característics per introduir aquest estil com *dir*, *afirmar*, *assegurar*, *respondre*, *contestar*... Són els anomenats verbs *dicendi* ('de la parla').

Un, dos... provant, provant!

Què ressaltam?

Les cometes ens donen la pista d'uns usos ben habituals dels dos punts, emprats per introduir citacions (exemple 1) i l'estil directe (exemple 2); en aquest darrer cas, emulant un titular de premsa.

1)

L'article 5 de la Llei de residus i sòls contaminats, titulat «Determinacions generals», diu el següent quant a la política de **residus: «**La gestió dels residus s'ha de dur a terme sense posar en perill la salut de les persones i sense crear riscs per a l'aigua, l'aire, el sòl, la fauna o la flora, eliminant molèsties per sorolls i olors, i respectant els paisatges i els espais naturals, especialment els protegits**»**.

2)

Aina **Romaguera: «**Els socis del club marítim confien en les decisions que prengui la nova junta directiva**»**

La recentment elegida nova coordinadora del Club Marítim Llevant ha deixat clara l'adhesió dels socis a la màxima autoritat de l'entitat.

4.2.3. El gall estrident: usos incorrectes dels dos punts

Ens trobam una altra vegada davant uns usos que distorsionen el flux natural del discurs i l'interrompen de mala manera. De fet, ens referirem a dues situacions: en una, hi ha d'haver pausa, però no la que marquen els dos punts, per ser redundants; en l'altre, senzillament no hi ha d'haver cap pausa.

Dit amb més detall, no escriurem dos punts:

A) QUAN SÓN *REDUNDANTS*

Amb això volem dir que no posarem dos punts quan ja s'han escrit abans en el mateix text o fragment. Es tracta de casos en què s'ha de marcar una pausa, però hem de cercar una alternativa als dos punts, perquè *fa poc* que ja han estat usats. Així, unes vegades hi escaurà la coma; d'altres, el punt i coma o el punt. I triarem un signe o un altre segons el context i els usos que millor s'hi avenguin. En aquest sentit, recordem que en parlar del punt i coma ja hem manifestat que a vegades pot ser intercanviable pels dos punts, per exemple.

És habitual cometre l'error suara comentat en el cas d'enumeracions que presenten una frase introductòria (per exemple, següent...) que ja acaba en dos punts.

B) QUAN SÓN *SUPERFLUS*

El cas contrari... Simplement volem dir una cosa tan bàsica com que no hem d'escriure dos punts a la frase si no compleixen cap de les funcions *anunciadores* que li hem atribuït en l'apartat anterior, perquè si els posàssim romprien bruscament el ritme del discurs. És tan elemental com dir que no existeix l'element anticipat, sinó un complement que no pot separar-se del verb del qual depèn mitjançant cap signe, atès que, com sabem, hi ha d'haver continuïtat entre el verb i els seus complements.

Dos, un... tallam, tallam!

1)

En el document que t'adjuntam pots consultar tota la informació sobre els canvis més importants en la nostra **política de qualitat** del servei. Tanmateix, de manera resumida, consisteixen en el **següent:** 🐔

— **Més claredat:** com que es tracta de documents legals, hem intentat que els termes siguin clars i entenedors.

— **Més transparència i comunicació:** hem afegit enllaços útils perquè coneguis millor les condicions per navegar per Internet.

Què ressaltam? (1)

Els dos punts apareixen per segona i tercera vegada en fragments diferents, però resulta que partim d'un paràgraf inicial que ja acaba amb aquest signe. Per tant, resulta abusiu que l'especificació de la «política de qualitat» —que consisteix en «més claredat» i «més transparència i comunicació»— torni a iniciar-se amb els mateixos signes. A fi de no repetir-los, convé cercar alternatives a aquesta redacció i cloure amb punt, per exemple, el paràgraf que conté la idea que volem especificar:

En el document que t'adjuntam pots consultar tota la informació sobre els canvis més importants en la nostra política de qualitat del servei. Tanmateix, de manera resumida, ***a continuació t'explicam en què consisteixen.***

— ***Més claredat:*** [...]
— ***Més transparència i comunicació:*** [...]

2A)

Per als tallers de cuina, recordau que els nins i les nines **han de dur** a classe**: un pedaç** de cuina i **un davantal** (les dues peces amb el nom i llinatges de l'infant), així com una goma o passador per fermar els cabells, o una gorra de cuiner.

Què ressaltam? (2A)

Els dos punts que apareixen en l'exemple 2A són incorrectes perquè separen bruscament la perífrasi verbal («han de dur») dels seus complements directes coordinats («un pedaç de cuina i un davantal»). Es tracta d'una frase en què no hi ha cap element anticipat que hagi de ser especificat. Diferent seria si la frase es reconvertís així:

*Per als tallers de cuina, recordau que els nins i les nines han de dur a classe les **peces següents:** un pedaç de cuina i un davantal, una goma o passador per fermar els cabells, o una gorra de cuiner.*

Ara sí que s'anuncia una paraula («peces») que després dels dos punts és exemplificada i que, a més, va acompanyada d'una forma lingüística que se sol escriure juntament amb els dos punts: la paraula «següents».

2B)

Malgrat que la productivitat de l'empresa ha millorat molt aquests darrers anys, actualment **es marquen** com a reptes de futur en matèria de personal**: l'ampliació** de la plantilla i **l'actualització** permanent en **formació**: presencial i en línia, mitjançant l'organització d'activitats de contingut divers**, com per exemple:** gestió del temps i de reunions, prevenció de riscs laborals, tècniques de màrqueting...

Què ressaltam? (2B)

En aquest exemple, en primer lloc, tornam a trobar el cas de dos punts mal emprats perquè interrompen el ritme natural del discurs (no es poden escriure dos punts entre la forma verbal «es marquen» i el subjecte coordinat «l'ampliació de la plantilla i l'actualització permanent»); i, en segon lloc, veim un doble ús del signe dels dos punts dins la mateixa seqüència. Consegüentment, de nou és necessari cercar una redacció alternativa que no modifiqui el sentit del text. Si recordam les funcions dels dos punts, no és difícil obtenir un resultat més adequat, d'acord amb els principis de la bona redacció:

*Malgrat que la productivitat de l'empresa ha millorat molt aquests darrers anys, actualment **es marquen** com a reptes de futur en matèria de personal **l'ampliació** de la plantilla i **l'actualització** permanent en **formació, tant presencial com en línia,** mitjançant l'organització d'activitats de contingut divers, **com per exemple:** gestió del temps i de reunions, prevenció de riscs laborals, tècniques de màrqueting...*

C) En l'estil indirecte

Òbviament, si les paraules o els pensaments d'un personatge apareixen formant part del text general, sense cap canvi de to, els dos punts no hi tenen cabuda, perquè s'ha fet una reproducció indirecta.

1A)

La nova coordinadora del Club Marítim Llevant **ha afirmat** amb rotunditat **que:** els socis de l'entitat confien plenament en les decisions que prengui la nova junta directiva.

1B)

Aina Romaguera**: «**Els socis del club marítim confien en les decisions que prengui la nova junta directiva**»**

2A)

N'Eulària es va enfadar molt aquell dia i va explotar contra l'actitud del seu amic. Finalment, li **va exclamar** amb enuig **que:** aquell seria el darrer cop que l'enganyaria.

2B)

T'ho dic clar i t'ho repetesc un altre pic**:** no em tornaràs a enganyar!

Què ressaltam? (1A, 1B)

No hi ha cap dificultat per concloure que la puntuació natural de la frase 1A (estil indirecte) és aquesta:

*La nova coordinadora del Club Marítim Llevant **ha afirmat** amb rotunditat **que** els socis de l'entitat confien plenament en les decisions que prengui la nova junta directiva.*

Observem, ara, la diferència entre el fragment 1A, caracteritzat perquè manté el mateix to *neutre* de principi a fi, i el seu equivalent en estil directe, l'exemple 1B, que ja hem fet servir en la secció «Un, dos... provant, provant!».

Si els comparam, veim que la funció que desenvolupen les *marques tipogràfiques* pròpies de l'estil directe (els dos punts introductoris i les cometes), en l'indirecte són exercides per unes *marques lingüístiques* igualment definitòries, com són l'ús dels verbs anomenats *dicendi* («dir», «afirmar», «exclamar»...) i la conjunció *que* per introduir l'oració subordinada.

Què ressaltam? (2A, 2B)

Tenim clar que l'exemple 2A s'ha de puntuar de la manera següent:

*N'Eulària es va enfadar molt aquell dia i va explotar contra l'actitud del seu amic. Finalment, li **va exclamar** amb enuig **que** aquell seria el darrer cop que l'enganyaria.*

Hi ha un canvi radical de to i de nivell d'expressivitat entre l'estil indirecte que presenta el fragment 2A i el directe de l'exemple 2B, accentuat en aquest darrer cas per l'existència de dos punts que afegeixen encara més intensitat a la intervenció del personatge. Una prova d'això és l'aparició del signe d'exclamació.

En canvi, en el fragment 2A hi ha bastanta més *prosa* fins que s'arriba al bessó de l'assumpte, que no és altre que l'expressió de l'enuig del personatge.

4.3. «Això eren tres germans bessons…». Els punts suspensius

4.3.1. Primeres notes

Com si d'un efecte sumatori es tractàs, acabam aquesta sèrie de signes formats a partir del punt amb… els *tres punts* suspensius! Precisament, aquest detall és definitiu per escriure bé el signe, atès que, des d'un punt de vista numèric, sempre consta de tres punts, ni més, ni menys.

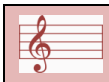

En clau de sol

Lògicament, els punts suspensius marquen una pausa llarga en el discurs, però també tenen un efecte claríssim en l'entonació, amb la qual hem de reflectir necessàriament que la idea expressada en la frase queda en *suspensió* (com deixa palès el mateix nom amb què coneixem el signe), això és, oberta.

Finalment, no hem d'oblidar que, tant si escrivim a mà com sobre teclat, els punts suspensius s'escriuen un al costat de l'altre i enganxats a la paraula precedent sense espais; en canvi, després del signe hi ha d'haver un espai.

4.3.2. No està tot dit… Usos dels punts suspensius

Els principals usos dels punts suspensius tenen a veure, d'una banda, amb la manifestació d'una idea inacabada, i, de l'altra, amb la constatació que s'ha omès una part del discurs. Ho entendrem millor amb els arguments que hi ha a continuació.

A) ENUMERACIÓ NO TANCADA

En una enumeració, els punts suspensius s'escriuen al final de la seqüència per indicar que aquesta queda oberta, és a dir, que encara s'hi podrien afegir més elements, si volguéssim.

B) EN SUSPENS I PER OMISSIÓ

Com el seu nom indica, els punts suspensius serveixen per deixar una frase *suspesa* —això és, inacabada—, amb la intenció d'expressar l'estat d'ànim del parlant o redactor (dubte, sorpresa, vacil·lació, etc.).

Altrament, si, tal com hem vist en la «Veu cantant», mitjançant la coma podem marcar l'absència d'un element clau del text com és el verb, amb els punts suspensius anam molt més enllà en aquesta funció d'elidir que també exerceixen els signes de puntuació. Així, els *tres punts* tenen un ús importantíssim i prou habitual per indicar que tota una part del text —molt més que un *simple* verb— s'ha omès.

Aquest ús dels punts suspensius que indica omissió serveix per donar a entendre alguna cosa sense mencionar-la i és característic, però no exclusiu, de construccions lingüístiques *singulars* com ara refranys, frases fetes, paraules malsonants, etc. Ara bé, dins texts més neutres i generals, si interessa, també poden emprar-se els tres punts, encara que no és tan habitual fer-ho com en els anomenats texts *singulars*.

Així mateix, és prou freqüent fer servir els punts suspensius, tancats entre claudàtors (*[...]*), en les transcripcions o citacions literals, a fi d'indicar que s'ha suprimit una part del text original i de reproduir només allò que interessa.

Nota afinada número 1: són tres, però fan estalviar!

Acabam de remarcar que, per mitjà dels punts suspensius, és possible ometre part del discurs que volem manifestar. Hem d'insistir en el valor que té l'acompliment d'aquesta funció. Per calibrar-la en la mesura justa, pensem un moment en el fet que de vegades és més important (afegiríem, *significatiu*, *expressiu*...) allò que no es diu que allò que sí s'expressa.

I, per acabar-ho de rematar, reflexionem també sobre l'*estalvi lingüístic* que permet l'ús dels punts suspensius. Evidentment, no és que facem cap *cant* a favor de no dir o escriure tot allò que sigui necessari, però convé tenir present la transcendència que pot suposar una omissió del discurs.

Fixem-nos en un detall que ens ajudarà a entendre la dimensió del concepte descrit: hi ha refranys o frases fetes que són més coneguts, o més usats, per la part inicial que els integra (incloent-hi els punts suspensius que marquen omissió) que no pel conjunt complet de la seqüència. Amb exemples reals s'entén millor:

> «Qui mal entén...» [mal respon]
>
> «De mica en mica...» [s'omple la pica]
>
> «A cavall regalat...» [no li miris el dentat]

Aquest fenomen, conegut tècnicament amb el nom d'*economia lingüística*, ha estat objecte de molts estudis i investigacions en diverses vessants, però a nosaltres ara només ens n'interessen els efectes més pràctics amb vista a la puntuació, com sempre feim en aquest material.

Nota afinada número 2: ubicació de la coma amb els punts suspensius

Ja coneixem dos aspectes fonamentals de la puntuació: *a)* de més enrere, que els diferents elements que formen part d'una enumeració se separen entre si mitjançant una coma, i *b)* d'ara mateix, que podem deixar oberta la seqüència mitjançant els punts suspensius.

Ara bé, mai no hem d'escriure coma davant els punts suspensius, sinó, en tot cas, darrere. Deim «en tot cas» perquè, segons el context, els punts suspensius poden cloure ells mateixos l'exposició d'una idea (fent la funció del punt); i també pot passar que ens topem amb altres signes, diferents de la coma, situats darrere els tres punts, com ara el punt i coma o els dos punts, per exemple.

Això no obstant, el que no varia mai és la incorrecció que suposa escriure coma davant els punts suspensius. Aquesta norma és una de les que no ens pot fallar mai!

Un, dos... provant, provant!

1)

Segur que tens un munt d'il·lusions, i volem que puguin fer-se **reals:** circular per la ciutat amb vehicle **nou,** arreglar el jardí de **casa,** ampliar la **terrassa,** organitzar un viatge **meravellós...** Fes possible els teus somnis amb el Préstec Ara Click**, amb què** a l'instant **pots disposar de...** 12.000 €! Atenció: ingrés immediat al compte.

Què ressaltam? (1)

Amb els primers tres punts que apareixen a la frase 1 es deixa oberta l'enumeració de les «il·lusions» que poden fer-se realitat. Ja ho diuen: «per somiar, que no quedi!». I, a més, amb els punts suspensius tenim l'avantatge que hi podem afegir el que vulguem!

D'altra part, el segon cas és força expressiu i vol transmetre sorpresa i admiració..., per la quantitat d'euros oferts!

Què repassam? (1)

Tornam a comprovar amb aquest fragment algunes pràctiques habituals de la coma, emprada aquí per separar els elements d'una enumeració o per delimitar el començament d'una oració de relatiu.

Però ens volem fixar especialment en l'ús de la coma en la frase inicial del fragment: en aquest cas, la presència del signe en qüestió no és obligatòria (quedaria emmarcada en el que nosaltres hem denominat «usos interpretables» de la coma), però diríem que el redactor s'ha decidit a escriure-la per delimitar el començament d'una oració en què hi ha un canvi de subjecte respecte a la primera frase i, ja que hi som, per donar més èmfasi a aquesta segona part del discurs.

Segur que [tu] *tens un munt d'il·lusions, i* [nosaltres] *volem que puguin fer-se reals...*
Segur que tens un munt d'il·lusions i volem que puguin fer-se reals... [frase també possible]

2)

I el jurat del concurs Creativitat Reactiva ha decidit, per unanimitat, que el guanyador o guanyadora del premi «La frase original fins ara mai construïda» **és...** Esperau que no puc obrir el **sobre...** Vejam si sortirà la **papereta...** Sí, ja ho tenc! El guanyador o guanyadora **és...**

Què ressaltam? (2)

Aquí, els tres punts amb tota la seva càrrega *suspensiva*, necessària per mantenir l'emoció...

En els tres primers casos de presència dels punts suspensius en el fragment ens hem pogut estalviar, mitjançant l'ús d'aquest signe, de continuar les frases respectives. Ara bé, imaginem-nos per un moment què passaria si no es completàs la frase que conté els darrers tres punts... Així doncs, fins aquest extrem arriba la força emotiva que transmeten.

3)

I el jurat del concurs Creativitat Reactiva ha decidit, per unanimitat, que el guanyador o guanyadora **[...] és...**

Què ressaltam? (3)

Hem agafat el mateix fragment que tracta del concurs, però ara l'hem simplificat amb l'ajuda dels claudàtors i els punts suspensius a dins, amb l'objectiu d'anar directes al gra i preparar-nos per anunciar el guanyador o guanyadora del premi.

4.3.3. El gall estrident: usos incorrectes dels punts suspensius

PUNTS SUSPENSIUS I *ETC.*

Un ús que hem d'evitar a totes passades és escriure, alhora, els punts suspensius i l'abreviatura *etc.*, perquè tant el signe com la paraula desenvolupen la mateixa funció ja coneguda per nosaltres: deixar una enumeració oberta. Així doncs, en aquesta situació hem de triar una de les dues formes.

És important retenir aquest cas, perquè es tracta d'un error bastant habitual l'origen del qual rau a voler manifestar un èmfasi mal entès. Però, tal com hem quedat, o *uns* o l'*altra*!

Dos, un... tallam, tallam!

1A)

Segur que tens un munt d'il·lusions, i volem que puguin fer-se reals: circular per la ciutat amb vehicle nou, arreglar el jardí de casa, ampliar la terrassa, organitzar un viatge meravellós**, etc...**

1B)

Segur que tens un munt d'il·lusions, i volem que puguin fer-se reals: circular per la ciutat amb vehicle nou, arreglar el jardí de casa, ampliar la terrassa, organitzar un viatge meravellós**..., etc.**

Què ressaltam? (1A, 1B)

La mateixa enumeració de frases que ha servit per exemplificar l'anterior secció «Un, dos... provant, provant» no pot cloure ara com ho fan els fragments 1A i 1B. Una de dues: o acaba amb punts suspensius —com s'esdevé en el fragment original— o substituïm aquest signe per l'abreviatura *etc.*

*Segur que tens un munt d'il·lusions, i volem que puguin fer-se reals: circular per la ciutat amb vehicle nou, arreglar el jardí de casa, ampliar la terrassa, organitzar un viatge meravellós**...***

*Segur que tens un munt d'il·lusions, i volem que puguin fer-se reals: circular per la ciutat amb vehicle nou, arreglar el jardí de casa, ampliar la terrassa, organitzar un viatge meravellós**, etc.***

Què repassam?

Ja hem vist anteriorment com els tres punts poden cloure una frase, però no sempre és així, evidentment. És a dir, la frase acabada en *suspensió* pot tenir una continuïtat mitjançant l'escriptura d'altres signes com la coma, el punt i coma o els dos punts; tots aquests signes sempre s'han de situar després dels tres punts.

*La dieta mediterrània es caracteritza per un consum freqüent d'hortalisses, llegums, fruita, **cereals...;** l'ús de l'oli d'oliva com a font principal de greix; el consum moderat de peix, aviram, productes lactis**...,** i la ingesta de petites quantitats de carns vermelles.*

*Hi ha diversos factors que han contribuït a abandonar els beneficis que comporta la dieta mediterrània, en benefici del consum d'aliments processats, rics en sal, sucre, **greix...:** un ritme de vida accelerat, la moda, la publicitat, etc.*